

Pita

Ina Giruma Karena

(1 Peter)

Vonaviakova

Pita igiruma Keresiyana kurisi, ti na ivi~verubogebogesi da Eisiya Maina do buna kamonai ivivi~makiiyana, ma ivonesi da ti na God ina wawaya vovinesi. Igiruma da ita~kiiepepisi iyamna i vitumaghana kubiine wawaya ivivi~tupaketowanesi da ivovokwarakwara. Ivonavinotisi da Yesu Keriso varana biibiina ke nuwanuwasi ina~wapa ma ivonesi da ikikava Yesu irabobo, ivomiiri ma vonakiiyapa bagibagina iterei da ina~vovira ku do bu na nota rewapana ina~veresi. Ivonesi da weni notasi tepanai na ini~vaghinei da vokwarakwara kamonai ina~miirikikina ma inakovi da nani nuwapoyisi na eruburubusi da itumaghana vaghata bo kegha. Ma inakovi da mara sago Yesu ina vovira ku do bu na kii miya makamakii nonowina ina~veresi.

Pita ikiiepepisi da nuwapoya kamonai i nota ini~rewapana ma bade kurisi ivi~nowi kirakai da i yawasa manininai ini~matakira da ti na Keriso rapenai.

Pita ina nota weni nakanani irereghi.

Sapta 1:1-2 Giruma ivotawei.

Sapta 1:3-12 Ivonavinotisi da God ivi~yawasisi.

Sapta 1:13 da ku 2:10 Vinowi da yawasa manininai ita~makai.

Sapta 2:11 da ku 4:19 Keresiyana ikikava ita~makai i vokwarakwara kamonai.

Sapta 5:1-11 Keresiyana ita~tereoruwe meyesi ma wawaya kubiisi ita~biga.

Sapta 5:12-14 Vikiikiiwa ma giruma igudui.

---

1 ¹ Taku Pita, Yesu Keriso^a ina aposol.

Tami iyavo kava God ivovinemi da ina wawaya na agirugiruma kurimi. Rorova ku do bu bogii ma bogiiyai kovi~verubogebogemi da iyavo kava ke itakovimi na kamosiyai koimakiiyana. Karako tami na

---

^a **1:1** *Keriso*: Grik damsi gamosi evonavona bo 'Keriso' ma Hibu damsi gamosi evonavona bo 'Mesaya.' Ivi~ruwa iyamna 'God ina Vivinevine Wawayina.'

Pontas, Gareisiya, Kapadosiya, Eisiya ma Bitiniya dobusi kamoni.

²Ita Mamai God ina kayowanai ivinemi ma Kanuma Vovokaravina iberimi da tami ina wawaya vovokaravimi. Tuna kubiine na Yesu Keriso kovotekatekei da taranai ikowatawemi.

Ainowi God kurina da ina agabiibai ma ina nuwanuba gwabimiyai ina~rakata kirakai.

Tatumatuma da God yawasa makamakii nonowina ina~vereta.

³God tighegheni, tuna ita Bada Yesu Keriso ina Mamai. Ivi~kamyuyuwa kirakiiyeta da yawasa vuna ivereta da tatupuwame. Iberai da Yesu Keriso rabobowai ivomiiri, tuna kubiine nimonimoriyai tatumatuma da ⁴buderi makamakii nonowina kunumai kubiita ivovunaghi na taviiya. Tuna buderina na ke ina~ravuwa ma ke ina~bero ma bade ke meyani da tiwapai. ⁵Ami vitumaghana kubiine God ina rewapanai ini~tarapaparanemi ina~nenae da ku mara damona. Ma nani maranai yawasa makamakii nonowina ini~debei na ina vibiibiina kudubina kona~vii yavui.

⁶Tuna kubiine kovi~nuwabiibii kirakai! Namanaki da mara gisina nuwapoya ma vokwarakwara bogii ma bogiiyai kopanapanani ma kegha da kovi~nuwabiibai. ⁷Nani nuwapoyisi enenekiibau kurimi na ini~debemi da ami vitumaghana na vitumaghana vaghata bo kegha. Nakanani ma gold wakimina ita~karavunaghi da muguna ita~kara yavui ma gold kava ita~makamakai. Ma gold na mura ghamana dobuwai ma kegha da mara damona ina~wapa. Ma ami vitumaghana iyamna irakata da gold ighekuyowei. Ami vitumaghana ini~rewapana na maranai Yesu Keriso ina mara ghamana ina~nekiibau, vigheghena ma kadara ma vokarava kona~viiya. ⁸Tami na ke meyani Yesu Keriso kota~kitai ma kegha da yavata kovi~nuwaviina. Ke wekarakava matamiyai kota~kitakitai ma kegha da koitumaghanei. Tuna kubiine ami nuwabiibai na ghamanakina ma notakavakavana, ⁹iyamna ami vitumaghana kana miiya na kanumimi yawasa makamakii nonowina ina~viiya.

¹⁰Yawasa makamakii nonowina tisisiyei. Peroperoveta akova God gwabinai iviyya da mara sago ina agabiibai ini~debei kurimi da nani yawasina ina~verotemi. Ivi~sisiyei ma nuwanuwasi kudubinai akova ku tepana iekwekwa, ¹¹iyamna ke itakova bubuna da ikikava ma meni marasiyai weni berasi ita~tupuwa. Keriso Kanumina gwabisiyai imakamakai na ivi~debei kurisi da mara sago Keriso ina~vokwarakwara ma nani murinai kana kadara kamoni ina~makai. ¹²Ma bade ivi~debei peroperoveta kurisi da aviyavisina igirumi na ke ti kubiisi ma tami murina kimtina kubiimi. Ma karako na dima wawayisi weni berasi ivi~mamatarei maranai Keriso varana biibiina idimei kurimi. God ina Kanuma Vovokaravina ivonatawei da kunumai ioru da tuna

ina rewapanai na wawayisi idima. Ma bade aneya yavata i kayowana ghamana da weni berasi itakova bubuni.

Yawasa maninina kamonai tamakai.

¹³Tuna kubiine, wekarakava ami nota koreregha bubuni ma kovovunagha da nota manininai koni~potepote meyemi. Ami nota evi~rewapana ma nimonimoriyai kotumatuma da God ina agabiibai ini~debei kurimi maranai Yesu Keriso ina~nekiibau. ¹⁴Tami God natunatuna, tuna kubiine kovotekatekei. Rorova na neghaneghami da ami kayowana beroberosi ivivi~bademi. Ma karako na nani ketana ke kona~kivini. ¹⁵God na maninina ma vovokaravina ma tuna ikwatumi. Tuna kubiine koberai da ami yawasa na vovokaravina ma maninina kavakava. ¹⁶Giruma katamana kamonai God ivona bo, “Taku vovokaraviku, tuna kubiine koberai da ami yawasa na vovokaravina.”^b

¹⁷Mamai God kurina koniponipowana ma tuna na vonavaghata tepanai wawaya sago sago duma i bera itupavirevirei da biibiina bo berona. Weni dobunai tami na numataya, tuna kubiine ami yawasa kamonai na God kona~yabumanei ma kona~vokaravei. ¹⁸Ami kaekiki mau i yawasa kwebuna ivi~damani kurimi da rorova nani yawasina kamonai komakamakai. Ma koakovi da aviyavisinai God ivi~miiyei da nani yawasina kamonai ivotawemi. Ke silva bo goldiyai iti~miiyei. Ti na dobu kana mura ma i yawasa na tupona ma ina~wapa. ¹⁹Kegha, Keriso tarana biibii kirakiinai ivi~miiya kubiimi da igimaratawemi. Isuwara nakanani ma sipu gegeyina biibiina, ke sago berona bo gubaga gwabinai. ²⁰Muriyai da dobu ita~yamoni na God namada ina nota irereghi da kubiimi na Keriso ivinei da iti~suwara. Ma karako da ku mara damona, weni marasi kamonai na tami kubiimi Keriso ivokiibuwei ku dobu da wawaya kudubisi ikitai. ²¹Keriso kubiine na God kovi~tumaghanei. Ma God iberai da rabobowai ivomiiri ma muriyai kadara iverei. Tuna kubiine karako na ami nota rewapana ma ami vitumaghana na God ina kina kava gwabinai ina~makai. ²²Tami namada vonavaghata kovovotekatekei da nuwanuwami na yagharisi, tuna kubiine namada nuwanuwami kudubinai Keresiyana turaturami yavata koinuwaviinavivirana. Ma ainowi kurimi da ami nuwaviina ina~rakata kamowa, ²³iyamna tami na kotupuwame. Ami yawasa vuna na ke ami mamai ma ami maduwa gwabisiyai kota~viiya. Ti na yawasa dobuwai iveremi ma damonai na rabobo. Ami yawasa vuna na ke nakanani, ina damona kegha, iyamna God vonana na yawayawana ma makamakii nonowina ma tuna iberimi da yawasa vuna kopanani. ²⁴Giruma katamana ivona bo,

“Wawaya kudubisi dobuwai i yawasa nakanani ma inamona,

^b 1:16 Lev 11:44-45, 19:2

ti nakanani ma inamona tanana dipiiyai,
 mara tupona kava kitasi ibiibii kirakai.
 Ma ke gurina na inamona ina~sivi
 ma tanana ina~ririgha,
 25 ma kegha da Bada Vonana na makamakii nonowina.”^c
 Ma vonana na Keriso varana biibiina ma tuna wawaya idimei kurimi.

Ita Bada na wakima yawayawana.

2 ¹God vonana kovi~tumaghanei kubiine, ke koni~kayotirana.
 Sisiya vibero, miiriruwaruwa, nuwakapi ma viavabero na kudubina
 kovoterei. ²Ikikava gegeya ina kayowana ghamana da ita~susu na
 nakanani kanumimi kana okowa miirarina kota~kayowana kirakiyei.
 Konumumai da nota magurimi ina~terei ma yawasa makamakii
 nonowina kamoni kona~gogo, ³iyamna namada Bada ina agabiibai
 damina koviiya da ibiibii kirakai. ^d ⁴Bada Keriso na wakima yawayawana.
 Wawaya wakimina ibarei ma kegha da God nani wakimina ivinei na
 kurina ibiibii kirakai. Koriyemi nani wakimina yawayawana kurina,
⁵iyamna tami bade na wakima yawayawami. Ma God iviinimi da
 Kanumina ina taparoro numana evowavowai. Ma numana kamoni
 na tami nakanani ma taparoro babadimi. Tami na vovokaravimi ma
 ami biga da kanuma ina ku nevanewa God kurina ami vokavakavara
 kona~verena. Ma Yesu Keriso avanai God ami suwara ini~nuwabiibiyei.
⁶Giruma katamana kamoni God ivona bo,

“Wakima biibiina avinei

ma Zayon koyana tepanai nani wakimina aterei da kwanatu vuna
 avi~karei.

Ma iyavo kava wakimina ini~tumaghanei na
 ke meyani da ina~kitatawesi.”^{e f}

⁷Vonavaghata, tami iyavo kava wakimina koitumaghanei na kurimi
 iyamna irakata kirakai. Ma iyavo kava ke ita~vivitumaghanei, ti na weni
 damsi nakanani,

“Vonura damsi wakima ibarei.

Ma Bada nani wakimina iviyya ma iterei
 da tepanai numa vuna ivowai.”^g

⁸Ma bade giruma katamana evonavona bo,

“Tuna nakanani ma wakima da wawaya kaesi ina~takurei,
 wakimina ini~gampiirisi da ina~peku.”^h

Wawayisi God vonana ke ita~votekatekei tuna kubiine gampiira
 epanapanani. God namada iakovi da ke ini~tumaghana ma iakovi da

^c 1:24-25 Isa 40:6-8 ^d 2:3 Psa 34:8 ^e 2:6 Zayon koyana na Jerusalem kamoni.

^f 2:6 Isa 28:16 ^g 2:7 Psa 118:22 ^h 2:8 Isa 8:14-15

damonai aviyavisina ina~tupuwa kurisi. ⁹Ma tami na ke nakanani. God ivinemi da ina wawaya. Tami na taparoro babada ami Kiivavo kubiine. Tami na dam vovokaravimi. Ma tami na God rapenai. Ivinemi da tami nubakutuva kamonai ikwatumi kokiibau da ina ku yasegana biibiina korui. Tuna kubiine debiiyai God koni~ghegheni. ⁱ ¹⁰Rorova na tami ke God ina wawaya, ma karako na tami ina dam kamonai. Rorova na God ina vikamyuyuwa damina ke kota~viiya, ma karako na ivi~kamyuyuwemi.^j

Babada tavotekatekesi.

¹¹Turaturaku, tami na nuwanuwaku. Dobuwai tami na numataya ma tami na dobu viruwa wawayimi. Tuna kubiine ainowi kurimi da tupuwa ina kayowana beroberosi kobarei, iyamna nani notasi kanumimi ikawapatei. ¹²Wawaya ke vivitumaghanisi kamosiyai komakamakai, tuna kubiine kokitaruvimi da ami yawasa na maninina kavakava. Mikedda i kayowana da iti~wavumi da berabero wawayimi na ina~bera kavai, iyamna ami bera biibiisi ina~kitai. Ma God kana kadara ini~ghegheni maranai ina~nekiibau da ini~tupavirevireta.

¹³Bada ina kayowana da babada peyarisi ma kiivavo ghamana ami dobuwai kona~votekatekesi. ¹⁴Ma bade iyavo kava kiivavo ghamana gwabinai rewapana iviiya da ini~bademi na kovotekatekesi. Ami kiivavo dobuwai ivonatawesi kurimi da iyavo kava kamomiyai bera beroberosi ina~berai na kovogha ina~veresi ma iyavo kava bera biibiisi ina~berai na ini~gheghenisi. ¹⁵Ma tami na God ina kayowana da bera biibiisi kava kona~berai. Wawaya neghaneghasi ikawapatemi ma ami yawasa maninina ina~kitai na sisiya wapawapa ina~voterei ma kawasi ina~pota. ¹⁶Ami yawasa kamonai na vovotawemi. Ma ke kona~notai da taraboga evereveremi da gavunai berabero kona~berai, iyamna tami na God ina bigabiga. ¹⁷Wawaya peyarisi kovoPETETISI. Keresiyana turaturami yavata kovi~nuwaviinavivirana. God kovokaravei ma kiivavo ghamana ami dobuwai kovopepetei.

Keriso ina vokwarakwara ivi~matakira kurita.

¹⁸Bigabiga wawayimi na ere voPETETIMI ami babada i rewapana gaburisiyai komakai bubuna. Ami babada biibiisi ma nuwapikapikasi bo ami babada beroberosi ma nuwaghakighakisi ma kegha da mara nonowa kona~votekatekesi. ¹⁹Ma mikedda ke sago berona kota~berai ma kegha da ami bada ini~wavumi ma kovogha ina~veremi na God ina kayowana kovotekatekei da ere nuwanubami kona~miirikikina ma ke kona~weno. Ami votekateka kubiine na God ini~biibinimi. ²⁰Ma koakovi da

ⁱ 2:9 Exod 19:5-6; Isa 43:20, 21; Deut 4:20, 7:6, 14:2; Tait 2:14; Isa 9:2   ^j 2:10 Hos 2:23

mikeda berabero kona~berai ma ami bada kovogha ina~veremi ma ina~widimi boni na damidamina, God ke ini~gheghenimi. Ma mikeda bera biibiina kona~berai ma kegha da ami bada kovogha ina~veremi ma ami vokwarakwara kamona ere nuwanubami kona~miirikikina na God ini~biibiinimi. ²¹Weni yawasina kubiine God ikwatumi da ikikava Keriso ere nuwanubana ivokwarakwara kubiimi na ivi~beyemi da tami yavata vokwarakwara kamona ere nuwanubami kona~makai. Ivi~nao, ivi~matakira kurimi da nani ketana kota~kivini. ²²Ke sago ina berona avai ma ke sago sisiya vibero kawanai ita~kiibau.^k ²³Wawaya ivi~avaberowei na ke iti~avaberowesi. Ivokwarakwara ma kamona na ke ita~vonesi da karakava biwana ita~viyiya. Ina nota God kurina iterei da mara sago tuna wawaya ini~tupaviresi ma vonavaghata tepanai ina~vonakiiyaragha da iyi berona ma iyi biibiina.^l ²⁴Keriso tuna mani ita berabero vitana tupuwina ikavari da korosiyai irabobo. Weni berana iberai da kubiita berabero ina ruyagha damina ivi~rabobo tuwanonowi da ke ini~nuwatinita ma ita yawasa na maninina kavakava. Keriso iwidiya ma ina ku inivisi na ivi~yawasimi.^m ²⁵Rorova na tami nakanani ma sipu siwasiwanimi, kobababa wapawapa. Ma karako na kovovira kami koyakoyagha kurina ma tuna ami nota, kanumimi ma nuwanuwami kii papara evowavowai.ⁿ

Tatavinesi kii sisiya.

3 ¹Wivine, tami bade kakawami kovotekatekesi da i vibadana gaburinai komakai. Ma mikeda kakawami God vonana ke iti~tumaghanei na ke kona~darusi da ini~tumaghana. Ami yawasa maninina ina~kitai na nota ina~viyiya da vitumaghana ini~karei.^o ²Tuna kubiine ami yawasa kamona mara nonowa God kona~vopepetei ma nuwanuwami yagharinai kona~makai. ³Ke koni~nuwapoya kirakai da kitami biibiisi bo kegha. Ke kona~notai da uyawimi piropirosi bo kami posaru bo kami yodi bo kami gara biibiisi ina~berimi da koni~karawata.^p ⁴Kegha, karawata vaghata na nuwanuwami kamona emakamakai. God nuwanuba ma vokuwaya ami yawasa kamona ina~kitai na kurina ibiibii kirakai ma ina~notai da tami na karakarawatimi. Tuna na karawata makamakii nonowina. ⁵Mara katamaninai wivine vovokaravisi na God ivivi~tumaghanei ma kakawasi ivovotekatekesi. Nani berasi iberaberai da ti na karakarawatisi. ⁶Sago na Sera. Ivonavona da kawana Abraham na ina bada ma ivovotekatekei. Iyavo kava bera maninisi koberaberai ma ke kota~yabuyabumana, tami na Sera natunatuna.^q

^k 2:22 Isa 53:9   ^l 2:23 Isa 53:7   ^m 2:24 Isa 53:5   ⁿ 2:25 Isa 53:6   ^o 3:1 Epe 5:22;
Kol 3:18   ^p 3:3 1Tim 2:9   ^q 3:6 Gen 18:12

⁷Ma tomotomowa na bade berana sago koberai, kakawami kodogara bubunisi ma kovoepetisi iyamna i rewapana ke ita~rakata, ma ti na kami neva. God ina puyo kona~vii patapatai, tuna puyona na yawasa makamakii nonowina. Ma kakawami yavata kona~vivimakiiberowana na God ami nipowana ke ini~yanei.⁷

Biibiina taberaberai ma kegha da nuwapoya tapanani.

⁸Ma vaghina, kudubimi kami sisiya na weni. Kovi~nuwasago, turaturami kovi~kamyuyuwesi ma kovi~nuwaviinavivirana. Kotoreoruwe meyemi da ami bera kudubina na ere voyaghotimi ma wawaya kurisi ami agabiibai kovi~debei. ⁹Wawaya berabero ina~berai kurimi na ke beronai kona~kovoghi. Wawaya ini~avaberowemi na ke koni~avaberowesi. I berabero na biibiinai kokovoghi. God ivinemi da nakanani kona~berai. Kona~votekateka na ini~biibiinimi. ¹⁰Giruma katamana evonavona bo,

“Iyi tam kekayokayowei da nuwabiibiyai kuna~makai,
Ma am kayowana yawasa biibiina,
na ke kuni~bero,
ma sisiya beroberosi ke kuni~sisiyei.

¹¹Berona kevoterei ma biibiina keberai,
Nuwanuwam kudubinai keberai da ere nuwanubami am wawaya yavata kona~makai bubuna.

¹²Mara nonowa Bada matana na ina wawaya maninisi ekitakitisi ma i nipowana iyanei.

Ma iyavo kava berabero eberaberai na Bada etatakuputesi.”^s

¹³Nimonimoriyai bera maninisi kava kona~beraberai na wawaya ke berona ina~berai kurimi. ¹⁴Ma mikedada ami bera maninisi kubiine kona~vovokwarakwara na Bada ini~biibiinimi. “Ke koni~nuwapoya ma ke kona~yabumana.”^t ¹⁵Ma nuwanuwami kudubinai Keriso kovokavakavari ma kovi~vaghinei da ami yawasa ini~badei. Mara nonowa kovovunagha da maranai wawaya ini~tarakiiyanemi da avi kubiine ami vitumaghana ivi~rewapana na namada koakovi da ikikava kona~vonapotesi. ¹⁶Kona~vonavonapotesi na ere voepetimi ma ere nuwanubami koni~sisiya kurisi. Ma bade koberai da nuwanuwami yagharina. Ma iyavo kava ini~avaberowemi na ininimaya, iyamna ina~kitimi da Keriso kokivikivini na ami yawasa maninina kavakava. ¹⁷Mikedada God ina kayowana da kata~vokwarakwara na bera biibiisi kubiine vokwarakwara damina kata~viiya ma ke bera beroberosi kubiine. ¹⁸Ma Keriso irabobo mara sago kava da ami berabero kudubina ivi~kovi tuwanonowi. Tuna na wawaya maninina ma tami na berabero

r 3:7 Epe 5:25; Kol 3:19   s 3:10-12 Psa 34:12-16   t 3:14-15 Mat 5:10; Isa 8:12-13

wawayimi ma kubiimi irabobo da irutinimi God kurina. Tupuwina irabobo ma kegha da God Kanumina ivi~yawai. ¹⁹Ma nani Kanumina ina rewapanai Keriso ioru da wawaya kanumisi gabura kamona na kurisi varana biibiina idimei. ²⁰Ti wawayisi na iyavo kava Nowa ina mariyai God ivivi~kawakiikiyei. Nowa waka ivowavowai ma God ere nuwanubana ivivi~koyakoyagha da wawayisi i berabero iti~nuwapoyei ma kegha da wawaya ivi~8 kava igeru da okowa kamona ivi~yawasisi.^u ²¹Ma nani okowina na ivi~matakira da karako babataito emakamakai da tami bade okowai ivi~yawasimi. God ina rewapana iberai da Yesu Keriso rabobowai ivomiiri ma nani rewapaninai ivi~yawasimi. Ma babataito na ke tupuwimi dowadowana kowatawena kubiine. Kobabataito na tuna ami vinowi God kurina da nuwanuwami ina~kowatawei da ina~yaghari. ²²Ma Keriso na ighae ku kunuma da God katagheyana emakamakai. Ma karako na aneya, kiikiivavo kunumai ma kanukanuma i babada na kudubisi tuna ina rewapana gaburinai emakamakai.

God kubiine tamakamakai.

4 ¹Keriso inivisi damina iviia, tuna kubiine ami nota ini~rewapana ma mikedda ami vitumaghana kubiine nakanani ina~tupuwa kurimi na kovi~vaghinei. Iyavo kava ini~vaghinei na tuna wawayina ivi~debe meyei da berabero ivoterei. ²Ma ina yawasa dobuwai na ke tupuwa ina kayowana beroberosi ina~kayokayowei, ma Bada ina kayowana kava ina~berabera. ³Rorova dobu yawasina kobera kirakiyei da tami nakanani ma iyavo kava Keriso ke ita~vivitumaghanei. I yawasa kamona na bera dowadowasi eberabera da tupuwisi irekwei, ekamkaporagha ma kamona na eumuma neghanegha ma vipekana wapawapa eberabera. Ma bade sawara yamoyamonisi kurisi evovokavakavara, tuna berana na ibero kirakai. ⁴Ma karako na ti damsi ideyemi da ke i bera dowadowasi ku kamona kota~rurui da yavata kota~berabera, tuna kubiine ivi~karei da iavaberowemi. ⁵Ma konotai da mara sago ti na God maghinonai ina~miiri, iyamna tuna namada ivovunagha da wawaya yawayawasisi ma raborabobosi kudubisi ini~tupaviresi. ⁶Tuna kubiine Keriso varana biibiina na ke yawayawasisi kava ma bade raborabobosi kurisi idima. Namanaki tupuwisi kovogha namada ipanani da irabobo, taraboga iveresi da mikedda kanumisi ina~yawasa.

God ina puyo na takoyagha bubuni.

⁷Mara damona gisina kava ina~nekiibau. Tuna kubiine nota yagharinai kovi~potepote meyemi da mara nonowa kona~niponipowana. ⁸Ma bera ghamanakina na weni, nuwanuwami kudubinai turaturami yavata

^u 3:20 Gen 6:1-7:24

kovi~nuwaviinavivirana, iyamna nuwaviina ina rewapana irakata da berabero ighekuyowei.^v ⁹Nuwabiibiyai wawaya korutini da gwabimiyai ina~kam bo ina~kena ma nani kamoni ke kona~vonakunukunura. ¹⁰Wawaya sago sago duma kami puyo bogii ma bogiyyai God gwabinai koviyya ma ere nuwagiurimi kami puyo kokoyagha bubuni da wawaya koni~vitesi da God ina agabiibai koni~debei kurisi. ¹¹Ma tam God ivinem da vonana kuna~dime, bo? Vaghina, kedima. Ma God ina kayowanai kava kevi~sisiya. God ivinem da wawaya kuni~vitesi ma kubiisi kuna~biga, bo? Vaghina, kevi~vitesi. Ma rewapana God gwabinai kuviyya na tuna tepanai kebiga kirakai. Nakanani kona~berai na Yesu Keriso avanai wawaya i vigheghena ghamana God kurina ina~ghae. Tuna rewapana ma kadara kudubina rapenai, karako ma mara nonowa. Amen.

Keresiyana i vokwarakwara.

¹²Turaturaku, tami nuwanuwaku. Vokwarakwara damina koviiviyi na ke kona~veyiyei, iyamna ami vitumaghana eruburubui. Tuna kubiine ke kona~nota kavakavai, ¹³ma kovi~nuwabiibiyi da ikikava Keriso ivokwarakwara na tami yavata kovovokwarakwara patapata. Ma mara sago kana kadara ini~debei na nani maranai ami nuwabiibai ina~rakata kirakai. ¹⁴Keriso koitumaghane kubiine, wawaya ini~avaberowemi na kovi~nuwabiibiyi, iyamna Kanuma kadakadarina gwabimiyai, tuna na God Kanumina. ¹⁵Ma kokitaruvimi da avi kubiine vokwarakwara kopanapanani. Ke meyani kona~kiiunuwa, bo kona~yapi, bo koni~kayotirana, bo kona~turagheghyana da kovogha ina~veremi da vokwarakwara kona~panani. ¹⁶Ma tami kovi~Keresiyana ma mikeda wawaya ami vitumaghana kubiine ina~vivitupaketowanemi ma kona~vovokwarakwara na ke koninimaye. Ma God kovi~ghegheni da Keriso kana vava iveremi da tami rapenai.

¹⁷Vitupavira kana mara inenekiibau na tota God natunatuna na tinao da ini~tupavireta. Ma iyavo kava God varana biibiina ke ita~vovotekatekei na ini~muri ini~tupaviresi ma ti na nuwapoya ghamanakina ina~panani. ¹⁸Giruma katamana evonavona bo, “Ibagibagi kirakai da wawaya maninisi yawasa makamakii nonowina ina~panani, tuna kubiine iyavo kava God ibarei bo berabero eberaberi, ti na ikikava?”^w

¹⁹Ma vaghina, iyavo kava God ivinesi da ita~vokwarakwara na bera biibiisi ke ina~voterei. Ma God iyamonisi na tuna iti~tumaghane da iti~vitesi, iyamna aviyavisina evonavona da ita~berai kubiisi na ina~tupuwa.

^v 4:8 Prov 10:12   ^w 4:18 Prov 11:31

Keresiyana kii vinoraveraveyana kii sisiya.

5 ¹Tami Keresiyana kii vinoraveraveyana na kami sisiya na weni. Taku bade na Keresiyana kii vinoraveraveyana, ma Keriso ina vokwarakwara aimamatarei wawaya kurisi. Ma bade akovi da mara sago kana kadara ini~debei na ku kamona ana~rui. Tuna kubiine aku rewapana emakamakai da ani~nowi kurimi da ²ami biga kona~bera bubuni. Keresiyana na nakanani ma God ina sipu yavona. Ma tami na ami biga iveremi da kona~koyagha bubunisi. Ina kayowana da nuwabiibiyai ma nuwanuwami kudubinai ere vokuwayimi ami biga kona~berai wawaya kubiisi, ma ke mura kona~matighei.^x ³Ma iyavo kava ku imami iteresi da kota~koyaghisina na ke meyani da kona~kayotata kurisi. Ma ami yawasa na maninina kavakava da koni~matakira bubuna kurisi da ikikava ina~makai. Nakanani koni~nowesi. ⁴Tami babadimi na kami koyakoyagha ghamana emakamakai, tuna na Keriso. Tuna kubiine ami biga kobera bubuni da maranai tuna wawayina ina~vovira ku dobu na ini~gheghenimi ma kraun kadakadarisi ku gayamimi ini~tawanepeyana. Ma nani kraun kadakadarisi na ke meyani da ina~wapa.

⁵Tami yaraga, kudubimi na kovi~vaghinei da kami vinoraveraveyana ini~bademi ma kovotekatekesi. Ma tami iyavo kava koitumaghana na peyariimi ere voyaghotimi turaturami kubiisi kona~biga, iyamna “God na kayotatasi emiimiiripotesi ma vovoyaghotisi na ina agabiibai evereveresi.”^y

⁶Tuna kubiine kovokuwaya meyemi da God rewapana kirakiina ina rewapana gaburinai kona~makai da mara sago ini~gheghenimi.^z ⁷Ma ami nuwapoya kudubina God ku imana koterei, iyamna tuna edogadogarimi.

⁸Kokitaruvimi, ami nota evi~rewapana. Kami ghaviya Devil mara nonowa taraboga iekwekwai da ina~vowimi. Tuna nakanani ma layon kayakayayina dipiiyai eyebayebagha, kana siya ekwekwai da ina~kutasikasikai ma ina~kam yavui. ⁹Ami vitumaghana tepanai kovi~tepatora da Devil komiiripotei, iyamna koakovi da ikikava kovovokwarakwara na Keresiyana turaturami dobu ku kudubina na bade nakanani evovokwarakwara. ¹⁰God ina agabiibai irakata ma ikwatumi da Keriso avanai kana ku kadara makamakii nonowina kona~rui. Mara gisina kava kona~vokwarakwara ma nani murinai tuna mani ini~vitemi da ku biibiina ina teremi, ina~kiipepimi ma rewapana ina veremi da kona~miirikikina. ¹¹Rewapana kudubina God rapenai, karako ma mara nonowa. Amen.

Vikiikiwa turina.

¹²Varesita Sailas na wawaya patupatutuna, ma tuna ivi~viteku da weni sisiyina tupona agirugirumi kurimi. Agiruma da ata~kiipepimi

^x 5:2 Jon 21:15-17   ^y 5:5 Prov 3:34   ^z 5:6 Mat 23:12; Luk 14:11, 18:14

ma ata~vonaveremi da namanaki biibiina bo berona ina~tupuwa ma kegha da God ina agabiibai mara nonowa gwabimiyai emakamakai. Tuna tepanai komiirikikina.^a

¹³Babilon^b kamoni na natuku Mak ma iyavo kava God ivinesi da ina wawaya na peyarisi ikiikiiwemi.^c ¹⁴Tami kamomiyai kovi~kiikiwavivirana da ami nuwaviina koni~debei.

Iyavo kava Keriso yavata koinuwasago na ainowi da ina nuwanuba gwabimiyai ina~makai.

---

^a 5:12 Apos 15:22, 40   ^b 5:13 *Babilon*: Pita ivi~miiba da vitumaghana damsi Rome kamoni ivi~sisiyesi.   ^c 5:13 Apos 12:12, 25, 13:13, 15:37-39; Kol 4:10; Prm 24